

Hämeenkyrö

*F.E. Sillanpään lukion oppilaitoskohtainen
opiskeluhoitosuunnitelma*

SISÄLLYSLUETTELO

1. OPPILAITOSKOHTAINEN OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA	3
2. OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARVE JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT OPISKELU- HUOLTOPALVELUT	3
2.1. Opiskeluhuollon palveluiden järjestäminen, työn- ja vastuunjako, palveluiden toteutamisessa tarvittava yhteistyö sekä palveluista tiedottaminen ja niihin ohjaaminen	4
2.2. Opiskeluhuollon palveluiden kohdentaminen yksittäisiin opiskelijoihin, oppilaitosyhteisöön ja yhteistyöhön liittyviin tehtäviin sekä opiskeluhuollon kehittämiseen ja seurantaan	5
3. YHTEISÖLLINEN OPISKELUHUOLTO JA SEN TOIMINTATAVAT	6
3.1. Yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän toimintatavat ja käytännöt	6
3.2. Toimenpiteet yhteisöllisyyden edistämiseksi oppilaitosyhteisössä	7
3.3. Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa	7
3.4. Yhteistyö terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välillä	8
3.5. Yhteistyö opinto-ohjauksessa ja jatko-opintojen suunnittelussa	8
3.6. Yhteistyö nuorisotoimen, lastensuojelun ja poliisin sekä muiden opiskeluhuollon kehittämiseen tarvittavien tahojen kanssa	9
4. OPPILAITOSYMPÄRISTÖN TERVEELLISYYS JA TURVALLISUUS SEKÄ YHTEISÖN HYVINVOINTI	9
5. POISSAOLOJEN ENNALTAEHKÄISY JA NIIDEN SEURANTA	10
6. TAPATURMIEN EHKÄISEMINEN, ENSIAVUN JÄRJESTÄMINEN JA HOITONOHJAUS	11
7. TOIMENPITEET ESTEETTÖMYYDEN JA SAAVUTETTAVUUDEN EDISTÄMISEKSI	11
8. JÄRJESTYSSÄÄNNÖT	12
9. SUUNNITELMA OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUSAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ	12
10. TOIMINTA ÄKILLISISSÄ KRIISEISSÄ JA UHKA- JA VAARATILANTEISSA	12
11. TUPAKKATUOTTEIDEN, ALKOHOLIN JA MUIDEN PÄIHTEIDEN KÄYTÖN EHKÄISEMINEN JA KÄYTTÖÖN PUUTTUMINEN	13
12. YKSILÖKOHTAISEN OPISKELUHUOLLON JÄRJESTÄMINEN	13
12.1. Yhteistyö opiskeluterveydenhuollon kanssa	14
12.2. Yhteistyö muun opiskeluhoolto- ja opetushenkilöstön kanssa	15
12.3. Perussairauksien ja lääkityksien hoito lukiossa	15
12.4. Asiantuntijaryhmän kokoaminen ja suostumuksen hankkiminen sekä ryhmän yhtenäiset menettelytavat	16
12.5. Yhteistyö lukion ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa	18
13. OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN JA SEURAAMINEN	18
14. LIITTEET	18

1. OPPILAITOSKOHTAINEN OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA

F.E. Sillanpään lukion opiskeluhoitosuunnitelma on osa lukiokoulutuksen opetussuunnitelmaa. Se liitetään lastensuojelulain mukaiseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. Oppilaitoskohtainen opiskeluhoitosuunnitelma on tehty uudistuneen opiskelija- ja opiskeluhoitolain (1287/2013, 1501/2016) perusteella. Tarkemman määräyksen laissa määritellyistä asioista on tehty opetushallituksen määräyksen (6/011/2014) perusteella. Oppilaitoskohtainen opiskeluhoitosuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2014. LOPS2021 mukainen päivitys on tullut voimaan 1.8.2021.

Opiskeluhoillon kokonaisuudella tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa koulu yhteisössä. Oppilaitoskohtaisessa opiskeluhoillon suunnitelmassa puhutaan opiskeluhoillosta, sillä kysymyksessä ovat toisen asteen opiskelijat.

2. OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARVE JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT OPISKELUHUOLTOPALVELUT

F.E. Sillanpään lukiossa opiskelee 120 opiskelijaa. Opiskeluhoiltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoilto-ona. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhoiltoon siten kuin tässä laissa säädetään. Opiskeluhoiltoon sisältyvät koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen opiskeluhoilto sekä opiskeluhoillon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä opiskeluterveydenhuollon palvelut. Opiskeluhoiltoa toteutetaan opetustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa (OHL 1287/2013 3§).

Opiskeluhoillon kaikki palvelut ovat yhdenvertaisesti kaikkien opiskelijoiden saatavilla.

Opiskeluhoillon kokonaistarvetta on tarkasteltu THL:n kouluterveyskyselyn, opiskelijoille suunnatun hyvinvointikyselyn sekä käytettyjen opiskeluhoillon palveluiden perusteella. Tarkastelussa huomioidaan lisäksi opiskelijoilta ja huoltajilta sekä opetus- ja oppilashuoltohenkilöstöltä saatava tieto. Opiskeluhoillon kokonaistarvetta arvioitaessa hyödynnetään käyttöön saatavaa mahdollista seurantatietoa nuorten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä elinoloista. Edelleen koulu yhteisön ja -ympäristön tarpeiden, asuinalueen erityispiirteiden sekä erityistä oppimisen tukea tarvitsevien opiskelijoiden määrää pyritään seuraamaan.

Tuloksia ja yhteenvetoja hyödynnetään opiskeluhoiltopalveluiden kohdentamisessa yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen opiskeluhoilto työhön Hämeenkyrössä.

2.1 Opiskeluhuollon palveluiden järjestäminen, työn- ja vastuunjako sekä palvelujen toteuttamisessa tarvittava yhteistyö, niistä tiedottaminen ja niihin ohjaaminen

F.E.Sillanpään lukiossa opiskeluhuollon palvelut on järjestetty seuraavasti:

- **Kuraattori**

Kuraattorin työn tavoitteena on tukea opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia. Kuraattorin työ on sekä yhteisöllistä että yksilökohtaista. Työ koostuu opiskelijatapaamisista, luokkien kanssa työskentelystä, yhteistyöstä perheiden kanssa sekä opetussuunnitelman mukaisesta opiskeluhoitotyöstä. Kuraattori toimii yhteistyössä opiskelijoiden, perheiden, opettajien, terveydenhoitajan, psykologin sekä muiden hallintokuntien ja viranomaisten kanssa. Opiskelija voi itse ottaa yhteyttä kuraattoriin. Yhteydenotto voi tulla myös huoltajilta tai opettajalta. Kuraattorin luona käyminen on vapaaehtoista. Kuraattori paikalla koululla ma-pe. Yhteyden saa Wilman kautta, puhelimitse tai tekstiviestillä/whatsapp -viestillä. Yhteystiedot löytyvät Wilmasta sekä koulun ja Pirhan sivuilta

- **Psykologi**

Psykologin tehtäviin kuuluvat mm. ennaltaehkäisevä ja opiskelua yleisesti tukeva työ sekä psykologisten tutkimusten tekeminen. Psykologi on tavattavissa koululla torstai-iltapäivisin. Yhteystiedot löytyvät Wilmasta sekä koulun ja Pirhan sivuilta

- **Terveydenhoitaja**

Terveydenhoitaja suunnittelee ja kehittää yhteisöllistä opiskeluhoitoa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Terveydenhoitaja tapaa opiskelijat ensimmäisenä opiskeluvuonna. Terveydenhoitaja on tavattavissa koululla ma-pe. Yhteystiedot löytyvät Wilmasta sekä koulun ja Pirhan sivuilta

- **Muut tukipalvelut:**

Psykiatriselle sairaanhoitajalle hakeudutaan, jos opiskelijan mielialaan liittyy erityistä huolta, kuten masennus, syömishäiriöt, ahdistus, univaikeudet, päihteiden käyttö tai muuta vastaavaa. Hän on tavattavissa koululla ma, ti ja to. Yhteystiedot löytyvät Wilmasta sekä koulun ja Pirhan sivuilta.

Edellisten lisäksi lukiossa opiskeluhoitotyöhön osallistuvat **opinto-ohjaaja ja erityisopettaja**. Keskeisimmät opinto-ohjaajan tehtävät opiskeluhouollossa ovat osallistuminen moniammatilliseen opiskeluhoitotryhmän toimintaan, opiskeluhoitoon liittyvät neuvottelut ja konsultaatiot sekä osallistuminen kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön. Edellisten lisäksi erityisopettajalla on myös oppimistutkimusten tekeminen, lausuntojen laatiminen YTL:lle ja ohjauksellinen yhteistyö aineenopettajien kanssa oppilaiden tukemiseksi.

Mielenterveys- ja terapiapalveluihin pääsee lääkärin ohjaamana. Mielenterveyspalveluja saadaan **erikoissairaanhoidon kautta**. IPC -palvelu (interpersonal counselling) on matalan kynnyksen mielenterveysohjauspalvelu, joka auttaa opiskelijoita lievissä masennuksen oireissa. Palvelua tarjoavat kuraattori ja muu opiskeluhoollon henkilöstö.

Hammashuollon palvelut tarjotaan **Hämeenkyrön terveyskeskuksessa** sijaitsevassa hammashoitolassa. Oikaisuhoito tapahtuu myös hammashoitolassa.

Kehitysvammapalvelut hoidetaan **Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kehitysvammapoliklinikan** sekä kunnan sosiaali- ja terveystoimen yhteistyönä.

2.2. Opiskeluhoollon palveluiden kohdentaminen yksittäisiin opiskelijoihin, kouluyhteisöön ja yhteistyöhön liittyviin tehtäviin sekä opiskeluhoollon kehittämiseen ja seurantaan

Opiskeluhoollon palveluja kohdennetaan opiskelijoihin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Aloitteen opiskelijan opiskeluhoollollisista toimenpiteistä tekee opiskelija, huoltaja, erityisopettaja, aineenopettaja, ryhmänohjaaja, terveydenhoitaja, kuraattori tai joku opiskeluhoitoon liittyvä asiantuntija. Tarvearvioinnin perusteella terveydenhoitaja tai ryhmänohjaaja aloittaa tarvittavat toimenpiteet.

Mikäli tulee esille tilanteita, jolloin opiskeluhoollon toimia kohdennetaan kouluyhteisöön tai yhteistyöhön liittyviin tehtäviin, keskeinen toimija on terveydenhoitaja yhteistyössä oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitotryhmän kanssa.

Opiskeluhoollon kehittämisestä ja seurannasta vastaa rehtori yhdessä oppilaitoskohtaisen monialaisen opiskeluhoitotryhmän kanssa.

3. YHTEISÖLLINEN OPISKELUHOULLTO JA SEN TOIMINTATAVAT

Yhteisöllisellä opiskeluhoullolla tarkoitetaan toimintakulttuuria ja toimia, joilla koko oppilaitosyhteisössä edistetään opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä,

turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllisen opiskeluhuollon edistäminen kuuluu kaikille opiskeluyhteisössä työskenteleville osana heidän päivittäistä toimintaansa.

Opiskelijahuollossa painopiste on ongelmien ennaltaehkäisyssä. Ennaltaehkäisyyn keinona on ennen muuta ns. yhteisöllinen opiskeluhuolto, jolla halutaan tukea koko oppilaitosyhteisöä. Opiskeluhuollon päähuomio on yhteisöllisessä ennaltaehkäisevässä opiskeluhuollossa, johon kaikki koulun toimijat osallistuvat. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Opiskelijoiden omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon. Opiskeluhuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen opiskelijaan ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen. Opiskeluhuoltotyössä otetaan aina huomioon opiskelijan edun ensisijaisuus.

Opiskeluhuollon asiantuntijat ovat Pirkanmaan hyvinvointialue Pirhan työntekijöitä. (Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuollon yleistä suunnittelua, kehittämistä, ohjausta ja arviointia varten on perustettu monialainen alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä) ja koulun tasolla toimiva oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä (Hyvinvointiryhmä).

3.1. Yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän toimintatavat ja käytännöt

Opiskeluhuoltoryhmä, Hyvinvointiryhmä vastaa lukion opiskeluhuollon **suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista**. Ryhmä suunnittelee OH-toimintaa ja tarvittaessa ryhmän työskentelyyn voivat osallistua myös muut opiskeluhuoltotyöhön osallistuvat, kuten opettajat. Ryhmä voi myös konsultoida opettajaa.

Oppilaitoskohtaiseen opiskeluhuoltoryhmään lukiossa kuuluvat rehtori, erityisopettaja, opinto-ohjaaja, terveydenhoitaja ja kuraattori. Vähintään kerran vuodessa kokoukseen kutsutaan psykiatrinen sairaanhoitaja, psykologi, nuorisotyöntekijä ja opiskelijoiden edustajia. Tarvittaessa voidaan kutsua mukaan myös henkilökunnan edustajia.

Rehtori toimii kokoonkutsujana ja puheenjohtajana. Asioiden valmistelu tehdään ryhmän jäsenten yhteistyönä.

Oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä kahden kuukauden välein. Lukuvuoden ensimmäisessä kokouksessa sovitaan toiminnan tavoitteet, sisältö ja toteuttamisaikataulu. Kevätlukukauden ensimmäisessä kokouksessa suunnitellaan arviointi ja arvioinnin aikataulu. Lukuvuoden viimeisessä kokouksessa käydään läpi arvioinnin tulokset ja suunnitellaan tulosten pohjalta seuraavan lukuvuoden kehittämiskohteet.

3.2. Toimenpiteet yhteisöllisyyden edistämiseksi oppilaitosyhteisössä

Yhteisöllisten ja osallisuutta lisäävien käytänteiden tukeminen on tärkeää. Luontevat, hyvät välit opiskelijoiden ja henkilöstön välillä tukevat yhteisöllisen ilmapiirin muodostumista. Yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevia toimia ovat: ryhmänohjaus, tutortoiminta ja opiskelijakuntatyö. Lisäksi Nahkiaiset, EräJorma-päivä, penkkarit, vanhojentanssit, liikuntapäivä, erilaiset ryhmäytymispäivät, pelipäivä, taksvärkki, yhteisöllinen joulujuhla,

lakkiaiset sekä erilaiset vuosittain vaihtuvat projektit ja hankkeet. Kartoitetaan, onko opiskelijoilla tarvetta opiskeluhuollon henkilöstön tai yhteistyötahon järjestämille teematunneille. Opiskelijakunnan edustajat ovat mukana tämän suunnitelman päivittämisessä.

3.3. Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Opiskeluhuollon palveluista tiedottaminen

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskelijoilla ja heidän huoltajillaan on tieto oppilaitoksen ja sen opiskelijoiden käytettävissä olevasta opiskeluhuollosta. Oppilaitoksen ja opiskeluhuollon henkilökunnalla on velvollisuus ohjata opiskelijaa hakemaan tarvitsemiaan opiskeluhuollon etuuksia ja palveluja (OHL 1287/2013 11 §).

Opiskelijoita ja heidän huoltajiaan tiedotetaan lukuvuoden alkaessa opiskeluhuollon järjestämisestä ja toimintatavoista. Tiedottamisessa kiinnitetään huomiota siihen, että opiskelija saa riittävästi tietoa opiskeluhuollon palveluista sekä siihen, että opiskeluhuollon henkilöstön yhteystiedot ovat opiskelijoiden saatavilla. Opiskeluhoitohenkilöstö esittäytyy lukuvuoden alkaessa opiskelijoille.

Osallisuuden ja yhteistyön vahvistaminen

Lukiolain 31 §:n mukaan nuorten lukiokoulutuksessa tulee olla yhteistyössä kotien kanssa. Koulu pyrkii tehtävää hoitaessaan läheiseen yhteisymmärrykseen ja yhteistyöhön kodin kanssa tukemalla kotia sen kasvatustehtävässä. Kodin ja koulun yhteistyötä järjestettäessä huolehditaan siitä, että opiskelijoiden huoltajilla on vähintään kerran lukuvuodessa tilaisuus keskustella lukion rehtorin ja opiskelijan opettajien kanssa koulun opetus- ja kasvatustyöstä. Ensisijainen vastuu opiskelijaa koskevasta kodin ja koulun yhteyksien hoitamisesta on ryhmänohjaajalla. Lukiolaisen huoltajalla on ensisijainen vastuu nuoren hyvinvoinnista. Huoltajan tulee turvata nuoren tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi (Lastensuojelulaki 417/2007, 2§).

Lukio tiedottaa kodeille ja huoltajille lukio-opiskelusta esimerkiksi jakamalla opinto-oppaan sekä pitämällä vanhempainiltoja ja avoimien ovien päiviä sekä kutsumalla huoltajia osallistumaan erilaisiin lukion järjestämiin tapahtumiin ja tilaisuuksiin. Opiskelijan tilanteesta tiedottavat koteihin ryhmänohjaajat, opinto-ohjaaja, terveydenhoitaja ja rehtori sekä eri aineiden opettajat.

3.4. Yhteistyö terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välillä

Terveystiedon opiskelu antaa opiskelijalle perustietoja terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi yksilönä ja yhteisössä. THL:n kouluterveyskyselyn tuloksia voidaan hyödyntää oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistämiseksi, vanhempainilloissa keskustelun pohjana, opiskeluhoitotyössä sekä terveystiedon opetuksessa. Terveysneuvoja voi tarjota erityisasiantuntemusta päihteistä, seksuaaliterveydestä, ravitsemuksesta ja liikunnasta osana terveystiedon opetusta tai henkilökohtaisena neuvontana.

3.5. Yhteistyö opinto-ohjauksessa ja jatko-opintojen suunnittelussa

Opiskelijalla on oikeus saada ohjausta opintoihinsa ja jatko-opintoihinsa liittyvissä kysymyksissä (Lukiolaki 714/2018, 25§). Ohjauksen merkitys korostuu koulutuksen nivelvaiheissa, sillä koulutuksen siirtymävaiheet ovat kriittisiä nuorten elämässä. Lukio-opintonsa aloittavat opiskelijat perehdytetään oppilaitoksen toimintaan sekä opiskelun käytänteisiin.

Opinto-ohjaus toteutuu lukiossa tavoitteellisesti johdettuna yhteistyönä, jolloin jokaisella toimijalla on oma vastuunsa ja roolinsa. Opinto-ohjaajalla on päävastuu ohjauksen kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta. Ryhmäohjaaja toimii lähiohjaajana ja huolehtii ryhmänsä opiskelijoiden opintojen säännöllisestä seuraamisesta. Aineenopettajan erityisvastuu liittyy oppimaan oppimisen ja opiskelutaitojen kehittämiseen. Aineenopettajat ohjaavat opiskelijoita oman aineensa opiskelussa sekä omalta osaltaan lisäävät opiskelijoiden työelämätuntemusta ja tietoa ammattialoista oman oppiaineensa näkökulmasta. Aineenopettaja ohjaa opiskelijoita itsearviointiin ja antaa palautetta oppimistuloksista. Lukion tehtävänä on tiedottaa opiskelijoille ja heidän huoltajilleen siitä, mitkä ovat eri toimijoiden tehtävät ohjauksen kokonaisuudessa sekä missä asioissa ja miten opiskelija voi saada heiltä ohjausta ja tukea. Osaksi opetussuunnitelmaa laaditaan ohjaussuunnitelma, joka osaltaan toimii koko oppilaitoksen ohjaustyön kehittämisen välineenä.

Opinto-ohjaus linkittyy vahvasti opiskeluhuoltoon, sillä myös ohjauksen tehtävänä on opiskelijoiden opiskelun ja hyvinvoinnin seuraaminen ja tukeminen, mistä huolehditaan yhteistyössä huoltajien ja opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa. Opinto-ohjaajan tehtävänä on seurata omalta osaltaan opiskelijoiden opintojen sujumista ja etenemistä. Jokaisen opiskelijan kanssa tehdään lukion alussa henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, johon sisällytetään suunnitelma ylioppilastutkinnon suorittamisesta ja jatko-opinnoista siinä muodossa kuin se on mahdollista lukio-opintojen alkuvaiheessa. Tätä henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa tarkistetaan vuosittain koko lukio-opintojen ajan (Lukiolaki 714/2018, 26§).

Opinto-ohjaaja on yhteydessä opiskelijaan ja alaikäisen huoltajaan, jos opinnot eivät etene suunnitellun mukaisesti. Opiskelijan jättäessä lukio-opintonsa kesken opinto-ohjaaja pyrkii ohjaamaan opiskelijan seuraavaan opiskelupaikkaan, huolehtii jälkiohjauksesta sekä tarvittaessa tekee Etsivään nuorisotyöhön lain edellyttämän ilmoituksen.

Lukiosta jatko-opintoihin

Jatko-opintoihin ohjaus aloitetaan heti lukio-opintojen alkuvaiheessa siten, että opiskelijoilla on riittävästi aikaa valmistautua ja kerätä tietoa valintansa tueksi ennen jatko-opintoihin hakeutumista. Opiskelijoille järjestetään lukioaikana mahdollisuuksia tutustua sekä työelämään että opiskeluun jatko-opiskelupaikoissa.

Opinto-ohjauksen keinoin opiskelijaa autetaan ymmärtämään erilaisten lukioaikaisten valintojen vaikutus jatko-opintoihin hakeutumiseen ja työelämään sijoittumiseen. Opiskelijaa ohjataan tunnistamaan omat vahvuutensa ja kehittymistarpeensa oppijana sekä arvioimaan omaa osaamistaan ja taitojaan yleensä. Tavoitteena on, että opiskelija sisäistää elinikäisen oppimisen merkityksen myös työelämän näkökulmasta sekä kehittää oppimaan oppimisen ja tiedonhankintataitojaan koko lukio-opintojen ajan. Opinto-ohjauksen tehtävänä on tukea opiskelijan valintaprosessia jatko-opintoihin liittyen sekä ohjata ura- ja elämänsuunnittelutaitojen kehittämisessä siten, että opiskelija kykenee hyödyntämään näitä taitoja myös myöhemmin elämässään.

Opiskelijoita opastetaan käyttämään tarjolla olevia tietolähteitä ja yhteiskunnan tarjoamia ohjaus-, tuki-, neuvonta- ja tietopalveluita. Viimeisen lukiovuoden aikana kukin opiskelija laatii jatkosuunnitelman lukion jälkeisiin opintoihin. Lukion opinto-ohjaajan ohjausvelvoite jatkuu vuoden opiskelijan lukio-opintojen päättymisen jälkeen.

3.6. Yhteistyö nuorisotoimen, lastensuojelun ja poliisin sekä muiden opiskeluhuollon kehittämiseen tarvittavien tahojen kanssa

Yhteistyötä tehdään kunnan eri toimijoiden, kuten sosiaalitoimen ja perheneuvonnan kanssa. Nuorisotyöryhmä tekee tiivistä yhteistyötä koulun kanssa ja on mukana järjestämässä tapahtumia, pitämässä luentoja tai ihan vain opiskelijoiden tavattavissa tarpeen mukaan. Nuorisotyöryhmään kuuluvat kunnan nuorisotyöntekijät, etsivät nuorisotyöntekijät, Starttipajan valmentaja, lukiosta kuraattori ja terveydenhoitaja. Yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään voidaan kutsua tarvittaessa koolle asiantuntijoita.

4. OPISKELUYMPÄRISTÖN TERVEELLISYYS JA TURVALLISUUS SEKÄ YHTEISÖN HYVINVOINTI

Toimenpiteet opiskeluyhteisön sekä -ympäristön terveellisyyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi

Opiskeluyhteisön terveyttä ja hyvinvointia tuetaan erilaisella yhteistyöllä oppilaitoksen sisällä ja oppilaitoksen yhteistyötahojen välillä. Oppilaitoksen sisällä toimii opiskelijakunnan hallitus, jota ohjaa ohjaava opettaja. Hallitus toimii yhdessä muun opiskelijakunnan ja henkilökunnan kanssa edistääkseen opiskelijoiden hyvinvointia. Opiskelijakunnan hallituksen edustajat osallistuvat yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään, makuraatiin ja opettajainkokouksiin. Hallituksen edustajat ovat mukana myös 3 vuoden välein toteutettavassa terveellinen, turvallinen ja hyvinvoiva oppilaitos –tarkastuksessa. Yhdessä tutortoiminnan kanssa opiskelijoiden yhteistyö vahvistaa opiskeluyhteisön vaikuttamismahdollisuuksia ja hyvinvointia mm. erilaisten hyvinvointia tukevien tapahtumien kautta.

Yhteistyö ja käytänteet opiskeluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä lukioyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Opiskelijan terveyden edistämiseksi seurataan myös opiskeluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. Turvalliseen opiskeluympäristöön kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on oppilaiden ja koulun henkilökunnan turvallisuuden takaaminen kaikissa tilanteissa.

Ympäristöterveydenhuollon terveydensuojelulain (763/94) 45 §:n perusteella kouluissa tehdään tarkastukset kolmen vuoden välein. Ryhmän kutsuu koolle työterveystarkastaja.

Ryhmään kuuluvat:

- rehtori
- talonmies
- työsuojeluvaltuutettu
- terveydenhoitaja
- opiskelijoiden edustaja(t)

5. POISSAOLOJEN ENNALTAEHKÄISY JA NIIDEN SEURANTA

Lukiolain 30 § (714/2018) todetaan, että ”opiskelijalla on velvollisuus osallistua opetukseen, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä”. Lukio on siis oppilaitos, jossa on lakisääteisesti läsnäolovelvollisuus oppitunneilla. Laki perustuu ajatukseen, että lukion menestyksellinen suorittaminen edellyttää säännöllistä opiskelussa mukanaoloa.

Yhteisöllinen

toimintakulttuuri ja opiskelijakeskeinen lähestymistapa edistävät opiskeluun sitoutumista.

Oppitunneilla läsnäolo on edellytyksenä opintojakson suorittamiselle ja opintojakson arvioinnille. Wilma -järjestelmä mahdollistaa reaaliaikaisen opiskeluun osallistumisen seurannan. Jokainen poissaolotunti on selvitettävä ilman erillistä huomautusta opintojakson opettajalle. Jos opiskelija joutuu sairauden vuoksi olemaan koulusta poissa useamman päivän, ilmoittaa hän siitä ryhmänohjaajalle.

Poissaolot heikentävät arvioinnissa tarvittavan jatkuvan näytön osuutta. Jos huomattava osa opintojaksosta jää poissaolojen vuoksi suorittamatta, sopii opiskelija opettajan kanssa poissaoloja korvaavista lisätehtävistä tai lisänäytöistä. Selvittämättömät poissaolot katsotaan aina aiheettomiksi.

Jos opiskelija on usein poissa koulusta ja aineenopettajalle tai ryhmänohjaajalle herää huoli hänen opintojensa etenemisestä, opettaja/ryhmänohjaaja ottaa asian puheeksi opiskeluhoitoryhmän jäsenen kanssa. Tällöin pohditaan yhdessä sitä, onko syytä koota yksilöllinen opiskeluhoitoryhmä selvittämään asiaa.

Opiskelija, joka on pitkään poissa ei ilmoita siihen pätevää syytä eikä häneen saada yhteyttä, katsotaan eronneeksi koulusta.

6. TAPATURMIEN EHKÄISEMINEN, ENSIAVUN JÄRJESTÄMINEN JA HOITONOHJAUS

Kouluterveyskyselyjen tuloksia hyödynnetään tapaturmien ennaltaehkäisyssä. On tärkeää tuntea riskit, jotta ohjannassa osataan puuttua olennaisiin asioihin. Opiskeluterveydenhuolto pyrkii ehkäisemään tapaturmia myös terveystarkastuksissa tapahtuvalla terveysneuvonnalla.

Tapaturmien ehkäisyyn tähdätään myös oppilaitosyhteisöjen terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastuksilla, jotka tulee suorittaa joka kolmas vuosi. Koulussa järjestetään vuosittain poistumis- ja suojautumisharjoituksia.

Terveydenhoitaja antaa tarvittaessa ja paikalla ollessaan tapaturmien ensiavun, mutta kaikkien kouluuyhteisön jäsenten tulee antaa ensiapua taitojensa mukaan. Tarvittaessa opiskelija ohjataan julkisen terveydenhuollon piiriin. Opettaja ilmoittaa tapaturmasta opiskelijan huoltajalle. Tapaturman sattuessa oppilas ohjataan kansliaan, jossa täytetään koulusihteerin kanssa tapaturmailmoituslomake vakuutusyhtiön verkkosivuille. Opiskelijat on vakuutettu opetuksen järjestäjän toimesta **työsuunnitelman mukaisen toiminnan aikana**. Jos koulutapaturma sattuu autolla/skootterilla tms. ajaessa, ensisijainen vakuutus on ajoneuvon oma liikennevakuutus. Jos liikennevakuutus ei korvaa jotain, siirtyy käsittely vasta tämän jälkeen tapaturmavakuutuksen piiriin.

7. TOIMENPITEET ESTEETTÖMYYDEN JA SAAVUTETTAVUUDEN EDISTÄMISEKSI

Esteettömyys tarkoittaa fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen opiskeluympäristön toteuttamista niin, että jokainen opiskelija voi ominaisuuksistaan riippumatta opiskella yhdenvertaisesti ja mahdollisimman luontevasti muiden kanssa. Opiskelua vaikeuttavia esteitä ovat esimerkiksi näkö-, kuulo- ja liikuntavammat, mutta esteettömässä oppimisympäristössä huomioidaan myös oppimis- tai muihin vaikeuksiin liittyvät yksilölliset tuen tarpeet. Lukion fyysiset opiskeluympäristöt ovat myös liikuntaesteisten opiskelijoiden saavutettavissa. Lukiossa on käytettävissä hissi ja inva-wc.

Oppimiseen liittyviä esteitä on monenlaisia. Niitä voivat aiheuttaa muun muassa opiskelijan aistitoimintoihin, tarkkaavaisuuteen, motoriikkaan ja kielellisiin taitoihin liittyvät tekijät. Toisaalta myös vaikeudet psyykkisessä voinnissa voivat aiheuttaa esteitä opiskelussa. Ongelmat nuoren psyykkisessä hyvinvoinnissa voivat ilmetä koulussa eri tavoin. Opiskelijalla saattaa olla keskittymisvaikeuksia tai hän saattaa olla jännittynyt tietyissä tilanteissa. Kaikki oirehdinta ei näy ulospäin. Mikäli henkilökunta havaitsee opiskelijalla oppimisen esteitä, niin opiskelija ohjataan tarvittaessa opiskeluhoollon tai muiden palveluiden piiriin. Lukion opetushenkilöstö voi järjestää palaverin opiskelijan, hänen huoltajiensa ja tarvittavien yhteistyötahojen kanssa oppimisen esteiden kartoittamiseksi.

Erityisiä järjestelyjä hakevan lukiolaisen tulee hyvissä ajoin ennen ylioppilaskirjoituksiin ilmoittautumista huolehtia siitä, että hänellä on kaikki tarvittavat lausunnot ja asiakirjat haettavien erityisjärjestelyiden perusteeksi. Erityisopettaja, aineenopettaja ja rehtori toimittavat nämä lausunnot YTL:aan.

8. JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

Järjestyssäännöt ovat tarpeen kouluyhteisön jäsenten turvallisuuden, päivittäisen työn onnistumisen ja kaikkien työntekijöiden viihtyvyyden takaamiseksi.

Järjestyssäännöt ovat voimassa kouluaikana, lukion järjestämässä tilaisuuksissa, retkillä ja opintokäynneillä sekä aina koulun alueella ja koulun välittömässä läheisyydessä. Järjestyssäännöt ovat voimassa myös kaikissa lukion opiskelijoilleen järjestämässä yhteisissä tilaisuuksissa. Siten alkoholin, huumeiden, tupakan ja nuuskan käyttö on myös niissä kielletty.

Niissä asioissa, joista näissä säännöissä ei erikseen määrätä, noudatetaan koulun johdon ja opettajien antamia määräyksiä sekä voimassa olevia lukiota koskevia määräyksiä.

9. SUUNNITELMA OPIKELIJOIDEN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUUSAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ

[(Lukiolaki 21§ (1267/2013), Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki, 13§)]

Oppimisympäristöllä tarkoitetaan oppimiseen liittyvää fyysisen ympäristön, psyykkisten tekijöiden ja sosiaalisten suhteiden kokonaisuutta, jossa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Oppimisympäristön tulee tukea opiskelijan kasvua ja oppimista. Sen on oltava fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen ja tuettava opiskelijan terveyttä. F.E. Sillanpään lukiossa on voimassa järjestyssäännöt sekä suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä (liite 1).

10. TOIMINTA ÄKILLISISSÄ KRIISEISSÄ JA UHKA- JA VAARATILANTEISSA

F.E. Sillanpään lukiolle on laadittu kriisisuunnitelma, jossa määritellään toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa. Suunnitelma on liitteessä 2.

11. TUPAKKATUOTTEIDEN, ALKOHOLIN JA MUIDEN PÄIHTEIDEN KÄYTÖN EHKÄISEMINEN JA KÄYTTÖÖN PUUTTUMINEN

Päihteitä ovat tupakka, sähkötupakka, nuuska, alkoholi ja huumeet. Päihteiden ja huumeiden käyttö koulussa on kielletty. Tupakkalaki kieltää tupakoinnin koulun alueella. Tupakoinnilla tarkoitetaan tupakkatuotteen polttamista tai muuta käyttämistä nautintoaineena. (Kielto koskee myös muita nikotiinivalmisteita, kuten sähkötupakkaa ja nuuskaa). Tupakkalain mukaan tupakkatuotteiden hallussapito on kielletty alle 18-vuotiaalta.

Opetuksessa käsitellään päihteiden haittavaikutuksia mahdollisimman monissa oppiaineissa. Tuodaan esille päihteettömyyden myönteisiä puolia. Käytetään tarpeen mukaan myös ulkopuolisia asiantuntijoita. Koulun henkilökunta näyttää hyvää esimerkkiä. Terveystenhoitaja keskustelelee päihteistä henkilökohtaisesti opiskelijoiden kanssa.

Alaikäisen opiskelijan tupakoinnista koulun alueella ilmoitetaan huoltajalle. Alkoholin vaikutuksen alaisena olevaa opiskelijaa ei oteta koululle. Jos havaitaan, että opiskelija on alkoholin vaikutuksen alainen, ilmoitetaan asiasta huoltajalle. Tämä koskee myös penkkari- ja vanhojenpäivää.

12. YKSILÖKOHTAISEN OPISKELUHUOLLON JÄRJESTÄMINEN

Opiskelija- ja opiskeluhuoltolaki 19 § 3 luku

F.E. Sillanpään lukiossa yksittäisen opiskelijan taikka tietyn opiskelijaryhmän tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhuollon palvelujen järjestämiseen liittyvien asioiden käsittelemistä varten kootaan tapauskohtaisesti monialainen asiantuntijaryhmä. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämisessä korostuu erityisesti ryhmänohjaajan rooli, sillä hän on opiskelijan lähiohjaaja, joka tuntee hänet parhaiten. Hän seuraa luokan, opiskelijan opintojen edistymistä ja kehittymistä. Vastuu tuen tarpeessa olevan opiskelijan auttamisesta on kuitenkin kaikilla.

Opiskeluhuoltoryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta. Konsultaatiota pyytävä saa ilmaista salassa pidettäviä tietoja. Tietoja saa antaa, jotka ovat välttämättömiä virka-aputehtävän, toimeksiannon tai omaan lukuun muutoin suoritettavan tehtävän suorittamiseksi, muitakin tietoja saa antaa, jos niiden poistaminen suuren määrän tai verrattavan syyn vuoksi ei ilmeisesti tarkoituksenmukaista. Annettujen tietojen salassapidosta ja suojaamisesta on varmistuttava asianmukaisesti.

Opiskelijan omat toivomukset on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten ominaisuuksiensa mukaisesti. Alaikäisellä ja vajaavaltaisella on oikeus kieltää huoltajaa tai muuta laillista edustajaa osallistumasta itseään koskevan asian käsittelyyn ja saamasta häntä koskevia tietoja painavasta syystä, jos se on selvästi vastoin hänen etuaan. Arvion edun vastaisuudesta tekee opiskeluhuollon henkilöstöön kuuluva sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhuollon palveluja.

Asian käsittely monialaisessa asiantuntijaryhmässä perustuu opiskelijan suostumukseen. Jos opiskelijalla ei ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, suostumuksen antaa huoltaja. Opiskelijan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella hänen

asiansa käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskelijahuollon yhteistyötahoja tai opiskelijan läheisiä, ellei opiskelijalla ole edellytyksiä arvioida itsenäisesti asian merkitystä, huoltaja tai muu laillinen edustaja voi antaa suostumuksen hänen sijastaan. Mikäli opiskelija kieltäytyy yksilökohtaisesta opiskelijahuollosta, tai asian käsittely yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa ei jostain muusta syystä ole mahdollista, tulee arvioida, tulisiko asiassa tehdä lastensuojeluilmoitus. Lastensuojelulain mukainen ilmoitusvelvollisuus lastensuojelutarpeen selvittämiseksi koskee kaikkia koulun toimijoita.

12.1. Yhteistyö opiskeluterveydenhuollon kanssa

Opiskeluterveydenhuolto on osa koulun opiskeluhuoltoa. Se on lakisääteistä ja maksutonta perusterveydenhuollon ehkäisevää palvelua, jota on saatavilla pääsääntöisesti koulupäivien aikana koululta.

Opiskeluterveydenhuoltoon kuuluu

- opiskelijan kasvun ja kehityksen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
- vanhempien ja huoltajien kasvatustyön tukeminen
- opiskelijan tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen ja tukeminen sekä pitkäaikaisesti sairaan lapsen omahoidon tukeminen yhteistyössä muiden opiskeluhuollon toimijoiden kanssa sekä tarvittaessa jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjaaminen
- kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta
- suun terveydenhuolto
- opiskelijan terveydentilan toteamista varten tarpeelliset erikoistutkimukset

Terveystarkastukset toisella asteella

Opiskelijoilla on terveydenhoitajan tapaaminen ensimmäisenä opiskeluvuotena. Tapaaminen on keskustelujen, tutkimusten ja terveysohjauksen muodostama kokonaisuus. Opiskelijan näkemys omasta voinnistaan, opiskelustaan ja elämäntilanteestaan on keskustelun keskiössä. Keskustelun ja tutkimusten avulla saadaan kokonaiskäsitys opiskelijan terveydestä ja hyvinvoinnista. Opiskelijaa kannustetaan pohtimaan omaa hyvinvointiaan sekä tekemään terveyttä edistäviä valintoja.

Lääkärintarkastusta tarjotaan toisena opiskeluvuotena. Lääkärintarkastus järjestetään aina ensimmäisenä opiskeluvuotena opiskelijalle, joka on erityisopetuksessa tai jonka terveydentilan ja opiskelukyvyn selvittäminen on tarpeellinen opiskelualan tai tulevan ammatin vuoksi (VNA 338/2011.)

Asevelvollisten ennakkoterveystarkastus voidaan tehdä samalla kuin opiskeluterveydenhuollon lääkärintarkastus. Tämä tehdään kutsuntavuotena.

Tapaamisista tehdään yhteenveto, jossa on tietoa luokan ja koko kouluyhteisön hyvinvoinnista. Tätä tietoa voidaan hyödyntää lukion yhteisöllisen hyvinvointityön suunnittelussa.

12.2. Yhteistyö muun opiskeluhoolto- ja opetushenkilöstön kanssa

Opiskeluterveydenhuolto on osa koulujen moniammatillista opiskeluhoiltoa. Se tekee kiinteää yhteistyötä opettajien, koulukuraattorin ja muun opiskeluhoiltohenkilöstön kanssa sekä yhteisön hyvinvoinnin edistämisen, ennaltaehkäisyyn, terveystarkastusten että yksilöllisen tuen järjestämisen osa-alueilla. Tietojen siirto tapahtuu salassapitosäännöksiä noudattaen.

Opiskeluterveydenhuollossa terveydenhoitaja pitää Hyvä minä -oppitunnin koko ikäluokalle opintojen ensimmäisenä vuotena. Terveystarkastuksessa kiinnitetään erityistä huomiota opiskelijan elämäntilanteeseen, opiskelumotivaatioon ja terveysriskeihin sekä ohjataan tekemään terveyttä edistäviä valintoja.

12.3. Perussairauksien ja lääkityksien hoito koulussa

Opiskeluterveydenhuoltoon ja -lääkäritoimintaan ei kuulu varsinainen sairaudenhoito, vaan ensiavun antaminen ja hoitoonohjaus koulutapaturmissa sekä äkillisissä sairastumisissa. Opiskelijoiden sairaanhoidolliset asiat, kuten perussairauksien seurannat, hoidetaan pääosin omalääkärin vastaanotolla terveyskeskuksessa tai erikoissairaanhoidossa.

Pitkäaikaissairaana opiskelijan koulupäivän aikana tarvitsemasta lääkityksestä ja hoidosta vastaa pääosin opiskelija itse huoltajineen. Mikäli astmaa, diabetesta, epilepsiaa, vakavaa allergiaa tms. perussairautta sairastava opiskelija tarvitsee koulupäivän aikana apua lääkehoidon toteutukseen tai hoitotoimenpiteisiin, sovitaan siitä erikseen opiskeluterveydenhuollon, opiskelijan ja huoltajan kesken.

12.4. Asiantuntijaryhmän kokoaminen ja suostumuksen hankkiminen sekä ryhmän yhtenäiset menettelytavat

Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa yksilökohtaisen opiskeluhoillon toimenpiteissä ja ratkaisuisissa hänen ikänsä, kehitystasonsa

ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Opiskelijan vahvuudet, voimavarat ja osaaminen ovat tärkeitä tekijöitä opiskelijan tilannetta käsiteltäessä.

Jos koulun tai opiskeluhuollon työntekijä arvioi, että opiskelijan opiskeluvaikeuksien, sosiaalisten tai psyykkisten vaikeuksien ehkäisemiseksi taikka poistamiseksi tarvitaan opiskeluhuollon psykologi- tai kuraattoripalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä kuraattoriin tai koulupsykologiin yhdessä opiskelijan kanssa ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot. Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, opiskelijalle kerrotaan yhteydenotosta ja hänen kanssaan keskustellaan yhteydenottoon liittyvistä syistä. Myös muu henkilö, joka ammatillisessa tehtävässään on saanut tietää opiskelijan tuen tarpeesta, voi salassapitosäännösten estämättä ottaa yhteyttä opiskeluhuollon psykologiin tai kuraattoriin. Opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on annettava tieto yhteydenotosta. Lisäksi opiskelija itse tai hänen huoltajansa voivat ottaa suoraan yhteyttä kouluterveydenhuoltoon, psykologiin tai kuraattoriin.

Asiantuntijaryhmän kokoaminen

Yksittäisen opiskelijan asioita käsittelemään kootaan tapauskohtaisesti koottavassa monialainen asiantuntijaryhmä. Ryhmän kutsuu kokoon henkilö, joka näkee sen tarpeelliseksi. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön.

Rehtorin osallistumista asiantuntijaryhmään ei THL pidä suotavana. Ristiriitaa voi aiheuttaa esimerkiksi rehtorin rooli kurinpitotoimien päättäjänä.

Vapaaehtoisuus

Asiantuntijaryhmien toiminta perustuu aina opiskelijan suostumukseen. Mikäli kokoukseen osallistuu lukion opetuksen tai opiskeluhuollon ulkopuolisia tahoja, tulee ryhmän vastuuhenkilön pyytää opiskelijan suostumus kirjallisena. Suostumus tallennetaan opiskeluhuollon rekisteriin. Mikäli vastuuhenkilö on epävarma opiskelijan edellytyksistä asian ymmärtämiseen, pyytää hän luvan huoltajalta.

Tukihenkilö

Huoltajalla on mahdollisuus ottaa mukaansa tukihenkilö. Tällöin asiantuntijaryhmän vastuuhenkilö pyytää huoltajalta kirjallisen suostumuksen ja tallentaa sen opiskeluhuollon rekisteriin.

Nauhoittaminen

Huoltajalla on lupa tallentaa asiantuntijaryhmän kokous, kunhan kaikki osallistujat ovat asiasta tietoisia.

Opiskeluhoitokertomusten laatiminen ja säilytys

Kun yksittäisen opiskelijan opiskeluhoollon asiaa käsitellään monialaisessa asiantuntijaryhmässä, asiantuntijaryhmän vastuuhenkilön on kirjattava tarpeelliset tiedot opiskeluhoitokertomukseen. Erillisiä lomakkeita ei ole, vaan asiantuntijaryhmän tekemät muistiinpanot kirjataan opiskelijan omalle välilehdelle Wilmaan. Myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet voivat tehdä tällaisia kirjauksia salassapitovelvoitteiden estämättä.

12.5. Yhteistyö lukion ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa

Keskeistä lukion ulkopuolisten toimijoiden kanssa toteutettavassa yhteistyössä on varmistaa opiskelijan kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen. Opiskelijalla, huoltajilla ja jokaisella opiskelijaa tukevalla taholla on selkeä kuva siitä, miten ja kenen kanssa opiskelijan asioita edistetään. Lukion ulkopuoliset palvelut ja yhteistyökumppanit on kuvattu Hämeenkyrön kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Opiskelijan tai huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia lukion ulkopuolisia tahoja tai opiskelijan läheisiä. Tällaisia koulun ulkopuolisia tahoja voivat olla mm. erikoissairaanhoido ja lastensuojelu.

13. OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN JA SEURAAMINEN

Opetuksen ja koulutuksen järjestäjäkohtaista opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialaisen opiskeluhoollon ohjausryhmä. Koulun ja oppilaitoksen opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa oppilaitoskohtainen opiskeluhoitoryhmä. Vastuu ryhmien toiminnasta on rehtoreilla, jotka kokoavat ryhmien toiminnasta palautetta oppilailta, opettajilta, huoltajilta sekä eri opiskeluhoollon eri toimijoilta.

F.E. Sillanpään lukion oppilaitoskohtainen opiskeluhoitosuunnitelma on luettavissa lukion kotisivuilla.

Keskeisistä tuloksista tiedotetaan opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille. Opetuksen järjestäjä vastaa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen opiskeluhuolto- palveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa.

14. LIITTEET

- Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
- F.E.Sillanpään lukion järjestyssäännöt
- Kriisisuunnitelma
- Pelastussuunnitelma (erillinen liite)

Liite 1

Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä F.E. Sillanpään lukiossa

1. Määrittely

Kiusaaminen on vihamielistä käytöstä, jolla aiheutetaan toistuvasti ja tahallaan pahaa mieltä toiselle. Kiusaaja on kiusattua vahvemmassa asemassa ja kiusatun on vaikea syystä tai toisesta puolustautua. Kiusaaja ja kiusattu voi olla opiskelukaveri tai aikuinen (koulun henkilökuntaan kuuluva).

Kiusaamisen muotoja:

- fyysinen: töniminen, tavaroiden vieminen, tappelu, kiinnipitäminen, sukupuoleen liittyvä kiusaaminen esim. nipistely/tökkiminen.
- henkinen: nimittely, ulkopuolelle jättäminen, pahan puhuminen, haukkuminen, verkko-/nettikiusaaminen

2. Kiusaamisen ennaltaehkäisy

Kiusaamista ennaltaehkäistään parhaiten kun kehitetään yhteisöllisyyttä, me-henkeä ja vastuullista käytöstä. Korostetaan, harjoitellaan ja vaaditaan hyviä käytöstapoja.

Opetuksessa pyritään käyttämään työtapoja, jotka kehittävät ja lisäävät yhteistyötä oppilaiden välillä (yhteiset tilaisuudet ja juhlat, vaihtuvat istumajärjestykset ja työparit tunneilla)

Lisäksi huolehditaan riittävästä valvonnasta koulu eri tilanteissa (oppitunnit, välitunnit, juhlat, kilpailut).

F.E. Sillanpään lukiossa toimii tutoropiskelijoita. Tutor on opiskelija, joka vapaaehtoisesti auttaa ja tukee ensimmäisen vuoden lukio-opiskelijoita eli ykkösiä. Auttaminen tarkoittaa

tutustuttamista lukioon, sen tapoihin, kouluyhteisöön ja uusiin kavereihin. Tutor on saanut koulutuksen, joka valmentaa häntä tehtäväänsä. Tutor pystyy kertomaan opiskelunsa aloittavalle lukiolaiselle niitä asioita, joita olisi itse halunnut kuulla ja ymmärtää aloittaessaan lukion.

3. Kiusaamiseen puuttuminen

Kuka tahansa havaitsee kiusaamista, puuttuu siihen heti. Jos kiusaaminen on hetkellistä (ei toistuvaa), käytetään koulun normaaleja menettelytapoja mm. KiVa-toimintaohjetta soveltaen:

- huoltajille tieto ensimmäisen haastattelun jälkeen
- tilannetta seurataan
- jos kiusaaminen toistuu, kutsutaan koolle rehtori, huoltajat, opiskeluhuoltoryhmä
- jos koulun ja opiskeluhuollon toimenpiteet eivät auta, otetaan yhteyttä koulupoliisiin ja tarvittaviin viranomaisiin

4. Milloin kiusaaminen on rikos?

Selvittämiskeskustelut eivät aina ole riittävä toimenpide. Joissakin esimerkiksi fyysistä väkivaltaa sisältävissä tapauksissa on syytä ryhtyä rikosoikeudellisiin toimenpiteisiin.

Lievä pahoinpitely: pahoinpitelyn kohteelle ei tarvitse välttämättä aiheutua ruumiinvammaa. Asianomistajarikos, josta pahoinpitelyn kohteeksi joutuvan opettajan on itse tehtävä rikosilmoitus poliisille ja vaadittava tekijälle rangaistusta. Lievä pahoinpitely on 1.1.2011 alkaen virallisen syytteen alainen rikos, jos teko on kohdistunut kahdeksaatoista vuotta nuorempaan henkilöön. Koulu voi tehdä tällöin ilmoituksen.

Pahoinpitely ja törkeä pahoinpitely ovat virallisen syytteen alaisia rikoksia, jonka poliisi tutkii aina, vaikkei uhri tätä vaatisikaan. Myös koulu voi olla ilmoituksen tekijä.

Laiton uhkaus voi olla myös kiusaamista. Se saattaa olla suullisesti, kirjeitse, tekstiviestein, sähköpostitse tai sosiaalisten medioitten kautta ilmaistua uhkailua. Uhkaus on asianomistajarikos. Perättömien tietojen levittäminen tai toista häpäisevien asioiden kertominen ovat rangaistavia tekoja, jos ne täyttävät rikoslain kunnianloukkauksen tunnusmerkit.

Koulu informoi opiskelijoita ja vanhempia lukuvuoden alkaessa koulun toimintatavoista kiusaamistapauksissa. Ryhmänohjaaja informoi opiskelijoita ja vanhemmille tiedotetaan vanhempainilloissa tai tiedotteilla.

Liite 2. OPETUSHALLITUKSEN OHJEIDEN MUKAISET JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

Järjestyssääntöjen tarkoitus ja soveltaminen

Järjestyssääntöjen tarkoitus on edistää koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä koulu yhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Järjestyssäännöt on laadittu lainsäädännön tueksi, ja ne ovat velvoittavia. Järjestyssäännöt ovat voimassa koulu aikana koulun alueella ja koulunkäyntiin välittömästi liittyvissä tilaisuuksissa.

Opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet

Opiskelijoiden yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä muut oikeudet

Opiskelijalla on oikeus yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun, oikeus henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä oikeus yksityiselämän suojaan. Kaikki opiskelijat ovat tasavertaisia sukupuolten sekä kielellisten, kulttuurillisten ja uskonnollisten vähemmistöjen oikeuksien suhteen.

Opiskelijalla on oikeus saada opetusta kaikkina koulun työpäivinä ja oikeus turvalliseen opiskelu ympäristöön.

Opiskelijan velvollisuudet

Opiskelijalla on velvollisuus suorittaa tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyä asiallisesti. Jokaisella koulu yhteisön jäsenenä on oikeus häiriöttömään työskentelyyn ja oppimiseen, opettajalla opettamiseen ja muulla henkilöstöllä töidensä tekemiseen. Opiskelijalla on velvollisuus osallistua opetukseen, ellei hänelle ole myönnetty lupaa poissaoloon.

Turvallisuus, viihtyvyys ja opiskelun esteetön sujuminen

Hyvä käytös

Opiskelijan on käyttäydyttävä hyvien tapojen mukaisesti, otettava toiset huomioon, työ- ja opiskelurauhaa on edistettävä ja kunnioitettava. Käytöksen ja puheen muita kohtaan on oltava reilua, asiallista ja rehellistä. Koulussa ei sallita henkistä eikä fyysistä väkivaltaa.

Opiskelijoiden on noudatettava hyviä ruokailutapoja. Ruokalaan ei mennä lakki päässä, ruokaa pyritään ottamaan sen verran kuin syödään ja astiat viedään asiallisesti pois. Opiskelijoiden on pukeuduttava asiallisesti. Asialliseen pukeutumiseen kuuluu tarkoituksenmukainen pukeutuminen ja se, ettei pukeuduta toisia loukkaavalla tavalla tai hyvän tavan vastaisesti.

Pidetään kiinni sovituista ajoista ja täsmällisyydestä. Reilusti myöhästynyttä opiskelijaa ei tarvitse ottaa tunnille. Koulutyöt tulee tehdä sovittuna aikana.

Toisesta henkilöstä otettua valokuvaa tai videota ei saa julkaista ilman tämän lupaa internetissä, sosiaalisessa mediassa tai muussa julkisessa paikassa. Sisällä liikutaan muut huomioon ottaen.

Oleskelu ja liikkuminen

Koulumatkoilla käyttäydytään asiallisesti ja liikennesääntöjä noudattaen. Kulkuvälineet pysäköidään niille merkityille paikoille.

Siisteydestä ja ympäristöstä huolehtiminen

Koulun omaisuudesta, oppimateriaaleista ja omista tavaroista huolehditaan hyvin ja kunnioitetaan toisten omaisuutta. Jätteet kierrätetään, roskaaminen on kielletty ja omat jäljet on siivottava. Taukotuvan siisteydestä huolehditaan sen omien sääntöjen mukaan.

Pidetään huolta yhteisesti, että koulu ja sen ympäristö pysyvät siisteinä. Kulkureitit pidetään vapaina esim. repuista. Oppilaalla on velvollisuus korvata aiheuttamansa vahinko, puhdistaa tai järjestää likaamansa tai epäjärjestykseen saattamansa koulun omaisuus.

Turvallisuus

Opiskelijalla on velvollisuus ilmoittaa turvallisuuteen liittyvästä viasta tai puutteesta koulun henkilökuntaan kuuluvalle. Lumipallojen heittäminen ja polkupyörillä sekä moottoriajoneuvoilla ajelu koulun pihalla on kielletty. Koulullamme on kameravalvonta.

Tietokoneen, matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö

Mobiililaitteiden häiritsevä käyttö oppituntien tai muun opetussuunnitelman mukaisen opetuksen aikana on kielletty. Opiskelija saa kunnalta tietokoneen opintojensa alussa. Opiskelija on korvausvelvollinen, mikäli tietokone hajoaa hänen huolimattomuutensa seurauksena. Korvaussumma on 250 euroa.

Päihteet ja vaaralliset esineet

Lailla kiellettyjen, vaarallisten tai omaisuuden vahingoittamiseen tarkoitettujen esineiden tai aineiden tuominen kouluun on kielletty. Tupakan ja tupakan kaltaisten tuotteiden sekä muiden päihteiden käyttäminen ja hallussapito koulualueella ovat rikoksia.

Kun opiskelija jää kiinni koulualueella vaarallisten esineiden hallussapidosta, tupakoinnista tai muiden päihteiden käytöstä ensimmäisen kerran, kutsutaan hänet rehtorin puhutteluun ja hän saa asiasta huomautuksen. Asiaan liittyen kyseisen opiskelijan (alaikäinen) huoltajiin ollaan yhteydessä. Jos opiskelija jää tämän jälkeen kiinni samasta teosta, toimitaan samoin kuin ensimmäisellä kerralla, mutta lisäksi opiskelijasta tehdään sähköinen rikosilmoitus.

Kurinpito

Opetussuunnitelmassa on tarkemmat ohjeet kurinpitokeinojen käyttämisen osalta. Opettajalla ja rehtorilla on oikeus tarkastaa opiskelijan tavarat (lukiolaki 46 §).

Koulun rehtorin ja opettajan velvollisuus on ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Vilppi

Opiskelijatöihin ei saa kopioida tekstiä tai kuvia luvatta lähdeä ilmaisematta.

Vilppitapaukset opintojen suorittamisessa, kuten esimerkiksi plagiointi tai luntaus, käsitellään rehtorin, kyseisen opintojakson opettajan ja asianomaisen opiskelijan kesken. Vilppi johtaa rehtorin puhutteluun, kirjalliseen varoitukseen tai määräaikaiseen erottamiseen rikkeen törkeydestä ja toistuvuudesta riippuen. Lisäksi seuraamuksena on hylätty opintojakson osasuoritus tai hylätty opintojakso. Alaikäisen kohdalla asiasta ilmoitetaan kotiin.

Järjestyssääntöjen seuranta ja tarkistaminen

Järjestyssäännöt käydään luokissa läpi joka syksy ja tarvittaessa. Järjestyssäännöt ovat aina sähköisesti kaikkien saatavilla ja ilmoitustaululla. Asiasta tiedotetaan huoltajia syksyisin. Järjestyssäännöt tarkistetaan vähintään joka kolmas vuosi.

Liite 3

Kriisisuunnitelma

F.E. Sillanpään lukion ja
Hämeenkyrön Yhteiskoulun
Turvallisuussuunnitelma

Ohjeita kriisitilanteisiin ja niiden jälkihoitoon

Päivitetty 3.4.2023

TÄRKEITÄ PUHELINNUMEROITA

Yleinen hätänumero (poliisi)	112
Taksi	03 - 371 4777
<u>KOULU</u>	
Rehtori Merja Heinäaho	050 367 4026
Kanslia Pasi Luhtanen	050 390 4251
Kanslia Terhi Kiiskilä	050 390 4254
Terveystenhoitaja Linda Zahartsenko	050 390 4233
Psykologi Henni Kukkonen	050 439 4930
Kuraattori Mikko Nisukangas	050 373 3164
<u>TERVEYSKESKUS</u>	
Ambulanssi	112
Työterveyshoitaja Ilona Järvenpää	010 312011
Hämeenkyrön terveyskeskus (klo 16.00 asti)	03 565 23511
TAYS, ensiapu Acuta	03 311 611
<u>MUUT</u>	
Hämeenkyrön seurakunta	044 724 8300
Punainen risti / Tampere	(03) 3141 6900

Toiminta uhkatilanteissa

JOKU ON TODENNUT UHKATILANTEEN
KOULUSSA. HÄN ON NÄHNYT TAI
SAANUT JONKUN VIHJEEN ASIASTA.

UHKATILANTEEN TIEDOSTANUT
HENKILÖ ILMOITTAU UHASTA
REHTORILLE (VARAREHTORILLE
REHTORIN POISSAOLLESSA).

REHTORI TEKEE UHKA-ARVION
JA PÄÄTTÄÄ JATKOTOIMISTA

SUURI UHKA

KEVYT UHKA

HÄLYTYS
ALUEHÄLYTYSKESKUKSEEN

REHTORI KÄY
TARKASTAMASSA TILANTEEN
VAKAVUUDEN JA TEKEE
TARVITTAVAT TOIMET

REHTORI TIEDOTTAA UHASTA
KOULULLA KESKUSRADION
JA / TAI PUHELIMIEN KAUTTA
JA ANTAA TARVITTAVAT
OHJEET KOULULLA.
TARVITTAESSA TIEDOTE JA
OHJEET TILITSE TEKSTIVIESTINÄ

UHKA EDELLYTTÄÄ
LUOKASSA PYSYMISTÄ

TOIMINTAOHJEET
EVAKUOINTIA
EDELLYTTÄVÄN
ONNETTOMUUDEN
SATTUESSA OVAT OHESSA

SULJE JA LUKITSE LUOKAN OVI.
OPPILAISTA VASTAA SE
OPETTAJA, JOLLA OPPILAAT
OVAT KRIISIN SATTUESSA.

Toimintaohjeet tulipalon tai muun evakuointia edellyttävän onnettomuuden sattuessa

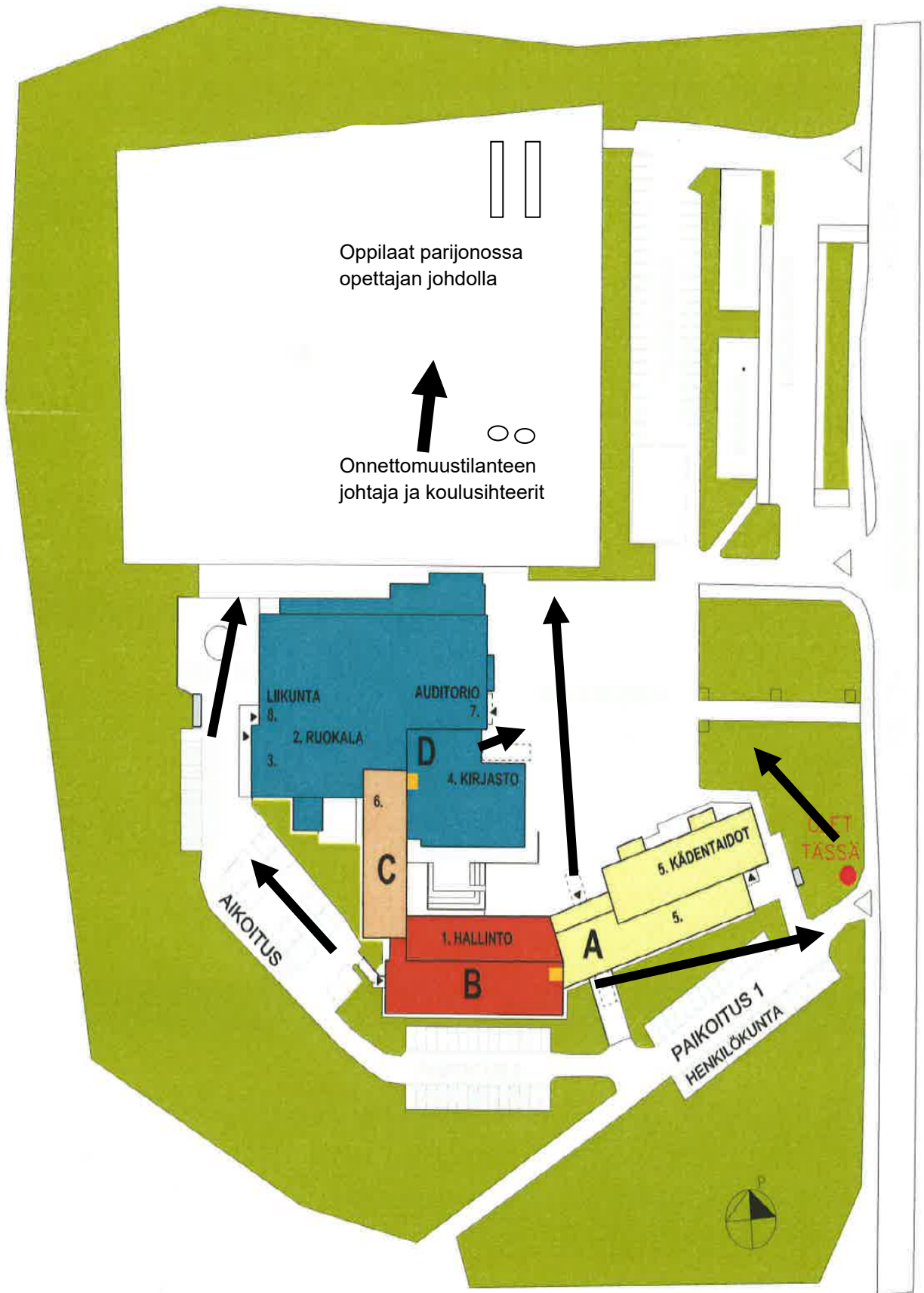
- Tulipalon tai poistumista ja ilmoittamista edellyttävän onnettomuuden sattuessa koulun automaattinen hälytysjärjestelmä tekee hätäilmoituksen ja kuuluttaa ilmoituksen koko koululle.
- Kuulutuksen jälkeen oppilaat siirtyvät luokista rauhallisesti, mutta ripeästi,

opettajan ohjeiden mukaan määritellylle kokoontumispaikalle (kesäaikaan pesäpallokentälle). Kengät ja takki puetaan päälle. Luokat siirtyvät opettajansa johdolla koulusta katsottuna pesäpallokentän oikeaan peräkulmaan parijonoon. Mikäli hälytys sattuu välituntiaikaan, kerää edellisen tunnin opettaja ryhmän luokseen pesäpallokentällä.

- Kun oppilaat ovat asettuneet parijonoon, kaikki opettajat tekevät ilmoituksen onnettomuustilanteen johtajalle siitä, että ovatko kaikki hänen luokkansa oppilaat paikalla. Tilanteen johtaja ja kanslistit päivystävät pesäpallokentän koulun puoleisessa päädyssä.
- Poistumisreitti määräytyy hätäpoistumisreitistön nuolien mukaan. A-siivestä, siirtoluokista ja rivariluokista poistutaan opettajan ohjeiden mukaan lyhintä ja turvallisinta reittiä käyttäen.
- Kun luokkatila on tyhjä - opettaja laittaa heijastimen roikkumaan luokan ovenkahvaan merkiksi siitä, että luokka on tarkastettu. Heijastinta säilytetään luokan sisäpuolella oven läheisyydessä.
- Toimintaa koululla johtaa rehtori. Mikäli rehtori ei ole paikalla, tilannetta johtaa vararehtori. Jos hänkään ei ole paikalla, johtajana toimii Erkki Mäenpää. Mikäli Erkki ei ole paikalla, johtajana toimii Hannu Rantanen. Tilannetta johtava henkilö ilmoittautuu koulusihteereille tai heidän sijaiselleen.
- Luokkatilannetta johtaa aina opettaja. Ruokalassa tilannetta johtaa valvovat opettajat ja ruokalan esimies.
- Vapaana olevat opettajat ja henkilökunta ohjaavat oppilaiden siirtymistä pesäpallokentälle. Muihin kuin ykköskerrokseen ei ole syytä mennä!
- Onnettomuustilanteen johtaja ilmoittaa palopäällikölle tilanteen.
- Mikäli automaattinen kuulutusjärjestelmä ei toimi poistumista ja ilmoittamista vaativan onnettomuuden sattuessa sen havaitsija kuuluttaa ilmoituksen koko koululle. Kuulutuksen jälkeen havaitsija ilmoittaa kanslistille yksityiskohtaisesti, mitä on tapahtunut. (Kuulutus: Huomio, huomio. Tämä kuulutus on kohdistettu kaikille. Onnettomuuden vuoksi kaikki koulun rakennukset on tyhjennettävä. Siirrykää rauhallisesti, mutta ripeästi, opettajan ohjeiden mukaan koulun

pesäpalkokentälle. Siirtymisreitti löytyy luokkien ilmoitustaululta tai seinältä läheltä ovea.)

- Mikäli automaattinen palohälytys ei ole toiminut, kanslisti tekee ilmoituksen hätänumeroon.
- Alkusammutuskalusto (käsiammuttimet ja muut alkusammuttimet) on merkitty pohjapiirokseen (Liite 1 liikuntasali)

Toimintaohje uhkaavassa väkivaltilanteessa toimimiselle.

- Pidä uhkaavasti käyttäytyvää puhuteltaessa riittävä etäisyys
- Ole sivuttain uhkaajaan nähden seisoessasi
- Pidä kädet koko ajan näkyvillä ja rauhallisina
- Pidä huoli, että myös takanasi on tilaa
- Tarkkaile uhkaajan yleistä olemusta: käsiä, ilmeitä, silmiä, kasvojen väriä jne.
- Myötäile puheessa
- Puhu selkeästi ja lyhyesti
- Pyri saamaan henkilö istumaan
- Älä käännä selkääsi
- Älä tee äkkinäisiä liikkeitä
- Älä yritä kiinniottoa, vaikka siihen tarjoutuisi mahdollisuus
- Pyri pois tilanteesta
- Hälytä apua lähimmästä kohteesta, josta aikuisia löytyy
- Älä suojele omaisuutta kuten lääkkeet, tavarat, raha jne. oman tai muiden terveyden tai hengen kustannuksella

TOIMINTA POMMIUHKATILANTEESSA

Jos pommiksi epäilty esine löydetään tai saadaan pommiuhkaus puhelimitse tai muutoin

toimi seuraavasti:

- ◆ SUHTAUDU jokaiseen pommiuhkaan vakavasti!
  - Kaikkiin pommiuhkauksiin suhtaudutaan vakavasti ja ne tutkitaan huolellisesti.
  - Usein kysymyksessä on häiriintyneen henkilön uhkaus tai aiheeton ilmoitus.
- ◆ Jos pommiuhkaus saadaan puhelimitse, niin yritä pitkittää puhelua ja saada mahdollisimman tarkat tiedot uhkauksen syistä ja kohteesta, itse pommista, sen sijainnista ym.
  - Lisäksi huomioi soittajan mielentila, puheen tuntomerkit
  - Ympäristöäänneet ja muut mahdolliset asiat
- ◆ ILMOITA pommiuhkauksesta heti esimiehelle.
  - Esimies ilmoittaa välittömästi poliisille.

- ◆ Koulu suljetaan toistaiseksi
- ◆ Uhanalaiset tilat tyhjennetään ja alue eristetään riittävän laajalta alueelta, myös ylä- ja alapuolelta. Katso evakuointiohje!
- ◆ Suojeluorganisaatiosta järjestetään tilapäinen vartiointi alueen ulkopuolelle.
  - Samalla tarkkaillaan, onko havaittavissa epäilyttäviä esineitä.
- ◆ POLIISIN tultua paikalle toimitaan poliisin ohjeiden mukaan.
- ◆ Pommiksi epäiltyyn esineeseen, pakettiin tai laukkuun

EI MISSÄÄN TAPAUKSESSA SAA KOSKEA!

- Pommin tutkiminen ja käsittely jätetään asiantuntijoille.
- ◆ VARAUTUMINEN pommiuhkauksen varalta edellyttää, että, henkilökunta on tietoinen, miten tilanteessa toimitaan.
  - Suojelujohtajan tehtäviin kuuluu ohjeiden jako henkilökunnalle tarpeelliseksi katsomallaan tavalla.
  - Huomioi ohjeet yrityksen/laitoksen puhelinvaihteen hoitajalle.

Toimintaohjeet uhkatilanteessa ylioppilaskirjoitusten aikana

Jos ylioppilaskirjoituksen aikana tapahtuu hälytys (syynä pommiuhkaus, tulipalo tai muu syy), jonka vuoksi kirjoitus joudutaan keskeyttämään toimi juhlasalissa seuraavasti:

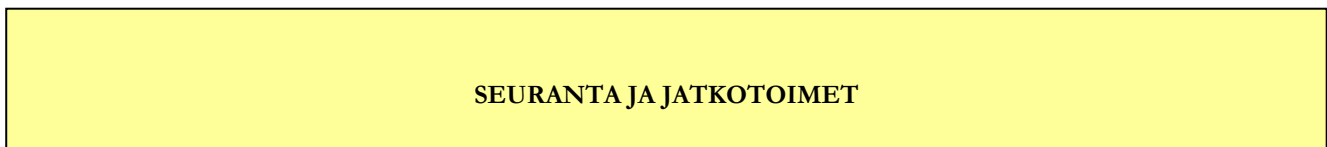
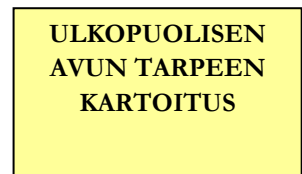
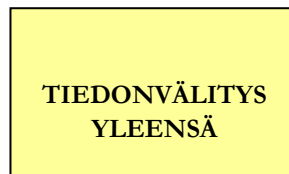
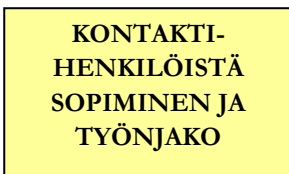
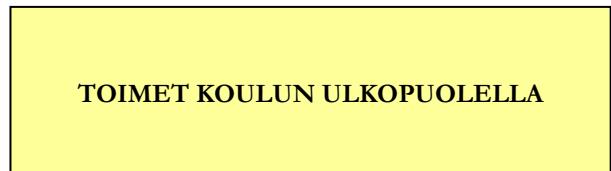
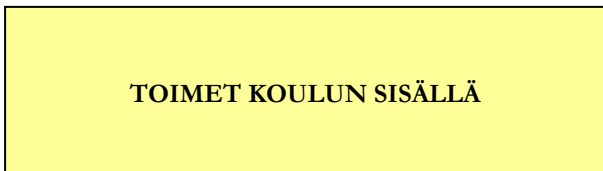
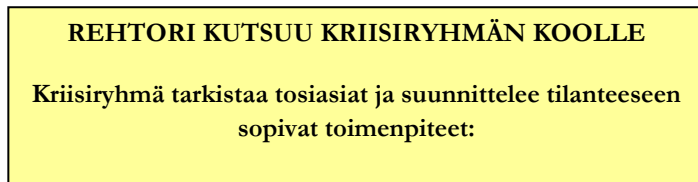
- Jos uhkatilanne on sellainen, joka ei välittömästi uhkaa kenenkään henkeä ja terveyttä selvittää tilannetta johtava henkilö toimintaohjeet hätäkeskuksesta.

Vakava tilanne

- Ensisijaisesti huolehditaan kokelaiden turvallisuudesta ja poistutaan rakennuksesta.

- Päävalvoja soittaa kansliaan ja vastaa salin evakuoinnin ohjeistamisesta (poistumisreitti ja kokoontuminen kentälle).
- Lukion rehtori tai muu tilannetta johtava henkilö (vararehtori, koulusihteeri) tiedottaa tilanteen lautakuntaan (029 5338200) selvittää pelastusviranomaisten kanssa mahdollisuudet jatkaa koetta juhlasalissa.
- Ennen poistumista kielletään painokkaasti kokelaita keskustelemasta keskenään, koska koetta jatketaan mahdollisuuksien mukaisesti.
- Koulusihteeri järjestää opettajia valvontatehtäviin sivupihan parkkialueelle siten, että jokaista kymmentä kirjoittajaa kohti on vähintään yksi valvoja. Kokelaat asettuvat opettajansa johdolla koulusta katsottuna pesäpallokentän vasemmasta peräkulmasta lähtien noin 10 kokelaan pituiseen jonoon. Kokelaiden etäisyys toisiin kokelaisiin tulee olla noin metrin. Jokaisen jonon edessä seisoo valvova opettaja, joka valvoo, että hiljaisuus säilyy.
- Valvojen saamiseksi lukion normaali opetus lopetetaan ja opiskelijat lähetetään koteihinsa tilannetta johtavan henkilön (vararehtori, koulusihteeri) määräyksestä.
- Nykyisistä järjestelyistä poiketen digitaalisen ylioppilaskokeen koetilalle ei tarvita varatilaa. Jos koetila tuhoutuu tutkintokerran aikana käyttökelvottomaksi eikä keskeytynyttä tai peruuntunutta koetta voida suorittaa varakoepäivänä kyseisessä suorituspaikassa, kokelaat pyritään sijoittamaan muihin suorituspaikkoihin.

TOIMINTA KRIISITILANTEESSA

KOULUN KRIISIRYHMÄÄN KUULUVAT

○ REHTORI	050 367 4026
○ varalla vararehtori	050 390 4242
○ TERVEYDENHOITAJA	050 390 4233
○ OPO	LU 050 390 4252
○ Psykologi	041 730 6868
○ Kuraattori	050 594 3528
○ Psykiatrinen sairaanhoitaja	044 486 0017
○ Tarvittaessa ryhmänohjaaja	
○ Hämeenkyrön terveyskeskuksen kriisiryhmä	050 502 3200
○ SPR:n Hämeenkyrön henkisen tuen ryhmä	040 539 7100

TAPAHTUMIA, JONKA VUOKSI KRIISIRYHMÄ KUTSUTAAN KOOLLE JA ESIMERKKITOIMINTAMALLI

VAKAVA ONNETTOMUUS TAI VÄKIVALTATILANNE KOULUSSA

1. PUUTU / RAJOITA
2. TARVITTAESSA HÄLYTÄ
3. ILMOITA
4. OPASTA
  - tehdään tarvittavat hälytykset avun saamiseksi
  - kutsutaan koolle kriisiryhmä
  - ilmoitetaan kotiin
  - huolehditaan onnettomuuden silminnäkijöiden tuen tarpeesta
  - huolehditaan mahdollisista luokkakeskusteluista sekä yksilöllisestä tuesta tarpeen mukaan
  - yhteys jälkipuintiryhmään tarvittaessa

OPISKELIJAN KUOLEMA

- Opiskelijoille tiedottaminen
- Koko koulun muistotilaisuus
- Asian käsittely luokittain
- Tunnistetaan opiskelijan kavereiden tarve laajempaan keskusteluun
- Ulkoiset seikat: lipun nosto, valokuva, kynttilät
- Mikäli tapahtuu loma-aikana, on syytä pitää muistotilaisuus jälkeinpäin
- Selvitetään, voivatko luokkatoverit osallistua hautajaisiin
- Tarvittaessa yhteys

KOULUN HENKILÖKUNTAAN KUULUVAN KUOLEMA

- Tiedottaminen ja ulkoiset seikat kuten edellä
- Opettajat voivat itsekin olla surun murtamia ja tämä huomioidaan kun sovitaan mitä itse kukin jaksaa tehdä tilanteessa.
- Tarvittaessa ulkopuolista apua, mm. jälkipuintiryhmä.
- Muistotilaisuudet, muistokirjoitukset

AHDISTAVAT UUTISET

- käydään tarvittaessa luokissa keskustelua asiasta
- annetaan opiskelijoille mahdollisuus ilmaista tunteitaan, kertoa peloistaan tai suruistaan sekä annetaan ikäkauteen sopivaa tietoa muun muassa vastaavanlaisen tapahtuman todennäköisyydestä lapsen omassa elinpiirissä
- seurataan mahdollista erityisen tuen tarvetta

ITSEMURHA TAI SEN UHKA

- Itsemurhan jälkeen samat toimenpiteet kuin kohdassa opiskelijan kuolema
- sovitaan kodin kanssa miten asiaa käsitellään koulussa
- oppilaiden ja opettajien syyllisyydentunteet on käsiteltävä
- tarkistetaan muiden mahdollisesti itsemurhavaarassa olevien oppilaiden tilanne ja järjestetään tarvittaessa yksilöllistä tukea
- yhteys jälkipuintiryhmään tarvittaessa

VAKAVA ONNETTOMUUS MUUALLA KUIN KOULUSSA

1. Onnettomuus tapahtuu lähellä (tapahtuu lähellä koulua tai sen vaikutukset koskettavat läheisesti oppilaita ja/tai opettajia)
  - selvitettävä, mitä on tapahtunut
  - järjestetään tarpeelliset jatkotoimet, kuten keskustelut luokissa tai yksilölliset tukitoimet niitä tarvitseville
2. Onnettomuus tapahtuu kaukana (maantieteellisesti kaukana tai vaikutukset eivät kosketa koulun väkeä)
  - arvioidaan, tarvitaanko esimerkiksi luokkakeskusteluja, jos kyseessä on tavallista järkyttävämpi tapahtuma
  - ei yleensä edellytä kiireellisiä toimenpiteitä, vaan mahdollisia toimenpiteitä voi harkita rauhassa

Toimenpiteet ensiavun antamisen jälkeen:

1. Lisätuen järjestäminen tarvittaessa niille, joita asia kosketti eniten

- sururyhmiin, yksilöllisiin tukikäynteihin ym. ohjaaminen
- työnohjaus vaikeisiin ja emotionaalisesti kuormittaneisiin työtehtäviin joutuneille

2. Arviointi

- kun akuutti kriisitilanne on hoidettu, kriisiryhmä kokoontuu arvioimaan sitä, miten tilanteesta selvittiin ja mitä opittiin vastaisen varalle
- esiin mahdolliset kehittämiskohteet, koulutustarpeet, työnohjauksen tarpeet ja niin edelleen